

ONDERWIJSSPIEGEL 2025

DE ONDERWIJSKWALITEIT IN BEELD NA EEN JAAR DOORLICHTEN

Ieder jaar rapporteert de onderwijsinspectie over wat ze ziet tijdens de doorlichtingen van het voorbije schooljaar in de Onderwijsspiegel. Dit jaar? Scholen doen het opnieuw goed op vlak van visie, strategie en organisatiebeleid. Maar opnieuw geen hoge punten als het gaat over de doorvertaling hiervan naar de klasvloer. Ook bij de leerlingenbegeleiding wringt het schoentje: er is te weinig aandacht voor een preventieve aanpak en de brede basiszorg.

De Onderwijsspiegel valt in herhaling. De bevindingen bevestigen niet alleen de resultaten van voorbije Onderwijsspiegels, maar ook de resultaten van andere (internationale) onderzoeken en de Vlaamse toetsen. De kwaliteit op de scholen moet vooruit, de lat moet omhoog.

De belangrijkste les? Stel hoge verwachtingen tot op de klasvloer.

Een rode draad in de onderzoeken van het kwaliteitsbeleid is de nood aan een sterkere focus op leren en onderwijzen. Scholen moeten nagaan of hun beleid tot op de klasvloer voelbaar en zichtbaar is.

De lat moet omhoog – voor elke leerling, in elke klas. Hoge verwachtingen stellen en heldere doelen formuleren heeft een positieve impact op de leerprestaties van leerlingen.

Scholen en leraren kunnen nog meer inzetten op het onderwijskundig beleid met duidelijke afspraken. Ook op vlak van leer- en ontwikkelingsgerichte instructie is er ruimte voor verbetering.

- De meerderheid van de scholen slaagt erin een sterke visie en strategisch beleid uit te tekenen (70% in het basisonderwijs, 80% in het secundair onderwijs).
- In 63% van de basisscholen en 67% van de secundaire scholen komt het onderwijskundig beleid niet tegemoet aan de verwachting.
- Het aanbod in het secundair onderwijs is in 53% van de onderzoeken onvoldoende afgestemd op het gevalideerde doelenkader.

Wat valt er op in de leerlingenbegeleiding?

Er wordt te weinig ingezet op de minst ingrijpende hulp.

Uit de Onderwijsspiegel blijkt dat scholen sterker kunnen inzetten op een preventieve aanpak en brede basiszorg, de eerste schakel in het zorgcontinuüm. Die brede basiszorg, ofwel het creëren van een krachtige leeromgeving voor elke leerling, moet beter uitgebouwd worden tot op de klasvloer.

Er wordt soms te snel geschakeld naar uitbreiding van zorg en externe hulp. Ouders en leerlingen worden daarbij nog te weinig betrokken. Leraren krijgen niet altijd de nodige ondersteuning, en de rolverdeling tussen scholen, CLB's en leersteuncentra is niet altijd even duidelijk. Hierdoor komen steeds meer kinderen in aangepaste onderwijssettings terecht zoals leersteun, buitengewoon onderwijs ...

- 71% van de CLB's slaagt erin om een sterk uitgebouwde visie en strategisch beleid te ontwikkelen.
- Uit de doorlichtingen blijkt dat CLB's nog meer kunnen inzetten op de versterking van het schoolteam.
- 76% van de basisscholen en 42% van de secundaire scholen scoren onvoldoende voor de begeleiding volgens het zorgcontinuüm.
- 64% van de scholen in het gewoon basisonderwijs heeft werkpunten voor leerlingenbegeleiding. In het gewoon secundair onderwijs gaat het om 48%.

En welke richting moeten we dan uit? Niemand kan het alleen, onderwijs dat doen we samen.

Alle onderwijsactoren moeten zich inzetten om samen te werken en zo te zorgen voor het versterken van de onderwijskwaliteit. De onderwijsinspectie identificeert vier richtingwijzers die onderling sterk samenhangen.

1. Stel hoge verwachtingen. Geloof in het groeipotentieel van elke leerling en neem dit als vertrekbasis.
2. Werk aan een doelgerichte aanpak met oog voor effecten. Stel prioriteiten en volg de gemaakte keuzes op tot in de klas.
3. Investeer in duurzame professionalisering op maat van het schoolteam en een lerende cultuur. Kies voor kwaliteitsvolle nascholingen en ga voor een evidence-informed aanpak.
4. Zorg voor een samenwerking met partners, ouders en leerlingen. Een sterk partnerschap tussen scholen, CLB, leersteuncentra, pedagogische begeleidingsdiensten én welzijnspartners is essentieel. Ook ouders en leerlingen kunnen nog meer betrokken worden bij de schoolpraktijk.

“We zien dat scholen zeker de ambitie hebben om kwaliteitsvol onderwijs te bieden. Maar beleid en visie alleen is niet genoeg, het moet ook doorwerken op de klasvloer.”

“De Onderwijsspiegel toont dat duidelijke keuzes en samenwerking het verschil maken. Door in te zetten op hoge verwachtingen, sterke didactiek en professionalisering kunnen alle onderwijsactoren samen de onderwijskwaliteit verder verbeteren.”

Inspecteur-generaal Katrien Bonneux

Informatie en contact

- Meer informatie over het opzet van de Onderwijsspiegel en globale cijfers vind je terug in de bijlage bij dit persbericht.
- De volledige Onderwijsspiegel en de praktijkgerichte publicaties vind je op www.onderwijsinspectie.be/onderwijsspiegel.
- Meer informatie over de werking van de onderwijsinspectie: www.onderwijsinspectie.be.
- Contact: communicatie@onderwijsinspectie.be of telefonisch 02 553 88 50.